

de două ori în septembra: Joi și vineri de la 1873; și cînd va preținde imortantia materialelor, va fi de trei săptămâni de patru ori în septembra.

Pretiul de prenumeratiune, pentru Austria:

pe anu intregu 8 fl. v. a.
diuometate de anu 4 fl. v. a.
patrui 2 fl. v. a.

pentru România și străinatate:

pe anu intregu 12 fl. v. a.
diuometate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA

Pesta, in 13/25 ianuariu 1873.

Anunțandu că,

acestul de facia numeru, este celu din
ma pre care-lu mai tramitemu tuturor
orabililor nostri dd. prenumeranti, —
ci nu s'au grăbitu a-si renos abonemen-
tu aspiratu, — nu potem a nu ni in-
ceptă vîrea nostra provocătoria catra
si domnă carturari romani de pretotin-
niu, cari mai nutrescu in peptulu loru
pore si alipire catra natiune, si speran-
tiva, si ofără pie pentru o sorte mai
sa, o stare mai ferice a poporului din
tre ne-am nascutu, cu carele este im-
bunata assistintă si onorea nostra ca
mani. — rogandu-ii si conjurandu-ii:

Să — nu ne parasesca in lupta,
lupta nostra cea mare si grea, in lupta,
natiunia de situatiune, desmascatòria
inseliatîne si de mintiuna, aperatòria
adeveru si de dreptate, combatatòria
memorală si de foradelegi, si astfelii
pregatitòria a poporului pentru de-
si apucă si pestră elu insusit la tim-
bul seu sòrte sa, in manele proprie!

Cea mai santa si sublima misiune a
aristicei unui poporu — e, a ajută-
torarea unei adeverate opiniuni pu-
blice la acelu poporu, fora de care —
aci vorba nu pote să fia de emancipare
si libertate natiunale. Una atare ade-
verata opiniune publica la noi romanii
nucesc, si acă este nefericirea nostra
ca mai mare in anarchia politica de as-
isti; de aceea noi nu ne scim orientă, nu
nuconcentramu poterile, nu amu
poporu, intr-un'a si aceeasi direc-
tione.

La naintarea formărei unei atari
natiuni publice noi lucrămu de siepte
— diu'a si nòptea; — dar ce pote
ajunga lucrarea si ofările nostre sen-
atice, déca multimea, déca sufletulu,
tielegint'a, carturarii poporului — nu
or a ne sprinđi cu totii, din tota poterile,
spiritualminte si materialminte!

De aceea noi la acăsta ocazie, de
dreptulu venimus, curat si respicatu-
cere publicului nostru — celu mai poten-
tial si generalu ajutoriu.

Pentru lipsa de sprinđu spirituale —
nu ne potem plange; am spusu si repe-
nu, că in acăsta privintia, din poporu
se dă ajutoriu cu pramad'a, incătu po-
torele nostre redactunali nu ajungu de a
dosi toté cum s'ar cuveni; si — de aci
ci deducemu, că posedemu increderea
tielegintei din poporu si că in lupta ne
etrecere consentientulu ei, nòa prești-
abile; — insa in privint'a materiale —
multu, forte multu ni remane de dorit!

Privindu la arestatulu nostru scopu si
devotamentulu nostru pentru elu, de
lu nu potem să fim multiamiti cu
— 900 de prenumeratiuni, intre cari
— 300 cu diuometate de pretiu si — celu
săcivu 100 — pururiu in restantia!

Aceea, că ni se trămit probe, cum
"Albina" de priu localitățile publice se
tescese pana devine tota o dréntia, —
si soua ci chiar acusa detragerea
originului materialu eficace din partea
arturarilor nostri. Cum pote să si me-
te unu romanu frumosulu nume de că-
rariu, de inteliginte natiunalu, candu
nu se indura a sacrifică măcar 4 fl.
anu pentru o fóia romana buna, ori
re să fia aceea!

Ori cătu de mare este serac'a nò-
să, — pe care noi pré bine o cunoscem; —
mai suntemu convinsi că, acelu micu-
toriu materialu ce ni-lu dă inteligint'a
natiunale, nu corespunde poterilor ei.
Mai etine diaria de cătu Romanii
in Austro-Ungaria, n'are nici unu po-

poru sub sóre; si totusi abia dintre
si 20 de carturari natiunali, unulu pre-
numera la căte o fóia!

Nu mergemus a scrutá — la acesa
ocasiune, caușa acestui mare reu, nici ni-
lu vom numi asta data cu numele seu
celu adeveratu, atât'a numai suntemu
detori a dechiară că, precum noi spiri-
tualminte nu ne tememus că vom tabari,
asă de alta parte — să nu fia vin'a nò-
stra, déca lipsa de destulă ajutoriu ma-
terialu — ne va aduce să taberimur ma-
terialminte!

Invitămu deci cu tota onore, —
pre toti carturarii romani natiunali
la prenumeratiuni numerose,
cu conditioane din fruntea Albinei!

Redactiunea.

Pesta, in 12/24 ian. 1873.

Diet'a Ungariei, in Cas'a represen-
tativa, de sambat'a trecuta, pre cum aminti-
ramu si in nrulu precedinte, desbate
cestiunea bugetului — in generalitate.

Pana astadi, in siesse dile, duobue-
dieci de oratori vorbira, mai scurtu de
diuometate de óra — nici unulu, mai multi
căte una óra si căte duobue.

Si ce óre este aceea, la ce incapă
atât'a vorba? Care este — in sembure
— adeverat'a intrebare, adeveratulu ob-
iectu de disputa?

Eca care:

De óre-ce, de siesse ani, de candu
stepanesc magiarulu tiér'a, si adeverat
pre deplinu, ca — sum'a cheltuelor de
lipsa pre fie-care anu, este multu mai mare
de cătu a tuturor venitelor, chiar si
de cătu a celor stórse cu fortia esecu-
tiunale, — si a nume, cum calculul alalta-
ieri magistrulu de cifre, dlu Horn, in
suma rotunda, venitulu este pana la 200
de milioane, era trebuintile 250 de milioane,
asă dara un'a pre alt'a, 50 de milioane
pre fie-care anu mai mare trebuita
de cătu venitulu, — intrebarea e:

Ore — ce e caus'a, de se cheltuesce
asă de multu? Ce e caus'a, de acă
fintia organica, ce se numesce „statu un-
guresc”, pentru de a trai, mananca multu
mai multu, de cătu ce-i producă poterile?

Patimesce dora de vr'unu morbu,
de vr'o largime pré mare de stomac?
— său este escesivu si resipitoriu?
— său este lenosu in productiune?

Uuu doftoru dice un'a; altulu alt'a;
si mai alu treilea — vorbesce multe si
nu — dice nemic'a!

Adeverulu recunoscuta de toti e, că
acestul statu magiaru, pentru ca să fia si
să remana magiaru, are ne-aperata tre-
buintia de multu mai multu nutretiu, de
cătu daca s'ar drege conformu naturei
sale; pentru că, viétia artificiale pururiu
costa mai multu de cătu cea naturale.

Dar — astadi in Diet'a Unguresca abia

se afla omu carele se pricépa si se cutese
a spune si a cere adeverulu; si asă re-
sultatulu vorbei multe va fi că, vor oteri:
poporulu să platésca, măcar să crepe. Din
reu totu mai reu! — acă este sòrte
patriei nostre magiarisatorie.

Pre candu o depesia de luni-a trecuta in
„Politik” de alalta-ieri ni spune, că caus'a
reformarei legii electorale pentru Senatulu im-
perială s'ar fi impedeceatu in resistint'a popo-
loru si — denegarea incuviintării maiestratece
pentru aducerea ei naintea legelatiunei, — dupa
cele mai noue sciri directe din Viena, guver-
niul Cislaitaniei ar fi terminatu si statutoru
deplinu proiectulu de lege pentru acea refor-
ma, prin adoptarea alegerilor directe si inmul-
tirea numerului representantiloru. Incuviintă-
rea Domnitorului inca să fia urmatu; cu polo-

nii asemenea să se fia complanatu lucrulu, si
asă n'ar mai remană, de cătu ca acelu proie-
tu să se substérna Senatului imperiale.

Dupa amintitulu planu, numerulu depu-
tatilor să se fia duplicat, urcandu-se la 341. In-
multirile se propunu cu preferintia pentru
oraria, pe cari, ca in precupenintia locuite
de nemți, de ovrei si de pilari, pururiu plecati
d'a speculă si d'a vinde tôte, pana si onore
si conștiintia, — mai vertosu se radima domnii
liberali, astadi la potore.

Caracterulu politicei, astadi domnitòria
in Austro-Ungaria, si acă se afirma expresu si
eslatantminte. Russines a disparutu; scrupuli
pentru bagatele de patriotism si morală —
nici candu n'au essistat la acesta clasa de
omeni.

Parol'a este: „Afrontu ideilor si sem-
tiemelilor de dreptate si umanitate; — res-
belu contra veciului Ddieu alu poporiloru.”

Tocmai asă a fostu in Francia acum 100
de ani, si — prin astfelii de ciunismu efrontu
si pecatosu, pe asemenea cale s'au provocat
cumplite scene de la 1789 pan'a 1794, unde
resultatulu fù, că cadiura 60,000 de capete
domnesci sub bard'a furiei poporului, si că apoi
pan'a 1815, saengerara peste duoue milioane
de fi ai patriei in resbele sfasiatòrie, asă-di-
cendu cu lumea intréga! Dar — domnii nu
vor să inveti, nu vor să se inteleptesc! Vi-
nă urmărilor va cadé deci pre capulu loru!

Tare ne tememus, că catra degradarea si
batjocur'a ce ni-a facut nòa romaniloru — pre-
totindeni — croiterii de astadi si sortiloru si
statorilor poporiloru, domnii stepanitori magari,
o să mai patim si perderi materiali nimicitò-
rie — chiar a colo, unde ne maguliamu ou
căsciguri materiale, ni imbetam si conștiint'a
venduta — cu progresu pre calea desvoltarei
materialie, din care vedea inteleptii nostri
speculanti a crea apoi — o basa firma si secura
pentru progresu spirituale.

Este verb'a specialu de — Naseudu. Fra-
tii de a colo, se scie că prin midilocirea dlu
Csery, deputatulu loru, alesu prin salcarea in
picioara a solidarității natiunale, si dora si ou
ajutoriului famosului Dr. Papp Giga, alesu cu
duoue voturi, totu acolo, au dobândit — pre
langa o recompensa de 100,000 fl. multe edifi-
cia, foste graniceresci si — padurile, ér ale
graniceriloru, dar confiscate de erariu, — in
estensiune, cum se dice, de 9 mile patrate. Ómenii
impăreau satisfacuti, si credeau că acum
prin redicarea de scole si respandirea de cultura
natiunale, vor paralisa reulu, vor espiā crim'a
natiunale!

Noi, desă din principiu si din inima con-
trari logicei si tienuteli loru, nu multu li-am
turburatu ap'a, ma inca — ne-am nevoit u a ne-
bucură si noi de bueuri a si de succesulu loru:
in sufletul nostru totu n'am potutu si nu po-
temu să fum linisiti; sciindu pré bine că —
“suplicium est posna peccati!”

Ieri „Reform“ cea ungurésca, organulu
de skistiloru Lónyai, vine a denuciati pe Re-
giu, că a vendutu său dora chiar a donatu
Romaniloru Naseudeni edificiale si pedurile
erarie — foră invoie prealabile de la
Dietă!

„Reform“ nu vré nici să crede posibile
acesta faima; totusi spune, că dupa unu re-
portu positivu ce are, comunitatele romane na-
seudene ar fi ocupat intregu dominiulu erarialu
al Borgàului si ar sta tocmai in negociari cu
o societate din Viena, pentru d'a i-lu dă in
exploata cu milioane!

D'alta parte ni se spune că dlu Papp Giga,
ar fi medilocitorul intre Nasedu si acea societate
din Viena, si că s'ar lucră pentru acestu
domn barbatu alu nostru, de căsigarea de
sute de mihi la acesta daravere!

Noi — cum diseram, tare ne tememus,
că dd. ciarlatani politici de astadi, vor fi ajunsu
a nu mai ave Lipsa de servitiele romaniloru ce

Prenumeratiuni se facu la toti dd. coren-
tinti ai nostri, si de a dreptulu la Re-
dactiune Stationsgasse Nr. 1, unde
sunt a se adresă si corespondintele, ce pri-
vescu Redactiune, administratiunea să
spedirea; căte vor fi nefrancate, nu se vor
primi, era cele anonime nu se vor publica

Pentru anunțe si alte comunicatiuni de
interes privat — se respunde căte 7 or.
de linie; repetiile se facu cu pretiu sca-
ditu. Pretiul timbrului căte 50 or. pen-
tru una data se antecipa.

Si acum o rectificare, o rectificare fără
interesante si din parte fără autentică!

Amintiramu in nrulu precedinte despre
nerusinósele coruptiuni si tradări ale poporului
nostru la alegerea incercata in cercul Mest-
canului din cetatea de pétra, si — luandu-ne
dupa reporturile unor foi magiere, numise-
ramu in legatura cu acea coruptiune si pre dlu
Papp Giga. Dupa informatiuni directe si po-
sitive, dlu Papp Giga si cu fratele sau Papp
Josi, n'au luerat si amagit cu bani, pentru
pilarii din Buda-Pesta, ci — pentru sine, si au
predicat alegerea de romani, cu ori ce pretiu!
Pentru straini ingagiati au fostu — altii, si a
nume dd. Buda Alessandru si deputatulu de
mai nainte alu cercului Buteanu Vasile. Ambii
să se fia espusu pana la orbia pentru Bartal si
resp. Harkányi. Poporul să fia fostu inversi-
natu, mai vertosu a supr'a necredintiosul seu
deputatul de mai nainte, cu carele de duoue ori să
fia ajunsu pana la ciocniri faptice! Va să dica,
la ce noi in nrulu precedinte ilu avissaramu, bra-
vul poporu dupa propriul seu indemnus a
facutu.

Speram că la repetirea actului de aleg-
re, poporul si mai pucinu va lipsi de a-si face
detorinti'a.

Poloni si — magiaristi

Priviri spre trecutu, presinte si viitoru.

Este lucru cunoscutu, că marele Na-
poleone Bonaparte, a declarat pre poloni
de „necapaci de statu”; pentru că
in ale loru proprie mani, mereu statul
polonu s'a prepadit.

Dupa acestu verdictu alu celui mai
mare barbatu alu timpului seu, multi
s'au pusu a desbate acesta tema si a spli-
că acelu enunciatiu. Nume nu s'a gasit
ca să-lu combata, ci — toti bine au tre-
buitu să-lu recunoscă.

Si — éta cum cei mai multi spli-
căcau reului.

Spiritu Poloniei, ca si alu ori cărei
individualități de statu, a fostu clas'a
optimatiloru, a inteligintiei, specialminte
alu aristocraticei, ce absorbea tota dreptu-
rile si tota interesele publice. Dar acestu
spiritu, acăsta clasa, nu-si potea intipui
ideia de statu, de cătu in — partecula-
rismulu seu, nu-si potea intipui libertatea,
de cătu in — anarchia. Intru atât'a se
cuprindea moral'a, umanitatea, patriotis-
mul nobletiei polone, — si dorere, intru
atât'a se cuprinde moral'a, umanitatea,
patriotismulu polonu si pana astadi! De
aceea — pre cum atunci, adeca nainte
de 100, de 80, de 60 si de 30 de ani, totu
asemenea si astadi, cine corifeiloru aristocra-
tici poloni, macar din strajnatate li
ofere interese particulari, acel'a ii casciga
si — anarchia este gata! Statul polonu
— vendutu!!

Noblet'a polona este mare si se bu-
cura de o cultura óresi care: insa ea de
binele poporului, de cultura lui intelec-
tualie si prosperitatea lui materiale —
nici o data nu s'a ingrigit, si nici astadi
nu se ingrigesc. Si — de aci este, că
poporulu polonu, desi apartenie unei
natiuni la carea scientie au florit
nainte de doi si trei secoli, pre candu ele
la nemți abia se aflau in leganu, — nici
pana astadi nu se bucura de o cultura
óresi-care, ba este intre cele mai remase
inderetu popora, este cutropilu de ovrei!

De aci este că, pre ai nostri domni
poloni, politic'a nemtilor din Viena ii

pórtă ca de capestru și totu de un'a șosee separă și isolă de catre ceea lalti slavi ai Monarchiei!

Unu poporu nefericit; o națiune prepadita — acesta polonime! Marele Napoleonu a spusu sentintia amara, dar — deplinu intemeiată.

Si — ce vremu noi să dicem, prin constatarea acestui adeveru?

Ecă ce:

Mai antea se spicămu, ce proprie este caușa, de slavii de peste Laita, atât de multi si compacti in tierile locuite de ei, si totu de o data dispunendu de o nobletie si respective intialigintia numerosă si avuta, — nu potu se invinga facia de minoritatea germană — in lupta parlementaria. Nu potu, căci polonii, dupa cehi cei mai numerosi si compacti intre sementiele slave, nici candu in lupta nu tienu cu partea slava, ci pururi se facu unelte némtiului contra sementiei loru. Asta data, din colo peste Laita, guvernul nemtiesc centralisticu-dualistu, lucra pe facia a reformă legea electorale pentru alegerile la Senatul imperiale — astfelui, in cătu dupa acea lege, casă in Ungaria — regimul să pote influența de adreptulu alegerile, si astfelui să-si pote crea in totu timpulu unu parlamentu de mameleci, dupa modelul Dietei unguresc, eschidiendu séu paralisandu sistematice ori-ce activitate decisiva din partea poporalor negermane. Acés'ta — toti o vedu, toti o pricepu, toti o combatu; polonii insisi o constata de unu atacu de mórte contra autonomiei, garantate prin lege si absolutu necesarie tierelor si poporalor, pentru afirmarea essintintei loru, — si cu tóte, reprezentantii aristocrateci ai polonilor galitieni, amagiti si corupti din centrul, prin promisiuni de favoruri particularistice, — in locu să se impregne cu cea lalta opozitie slava si să sparga clic'a nemtișca de la potere, se pléaca acesteia, se dă ei de unelte miserabile, prin ce autonomia tierelor si poporalor negermane devine préda minorității germane!

Dar a dubăa caușa e, că voimur să indegetăm publicului nostru preștimatu: — unde are să ajunga să a nostra patria, și alu nostru poporu, sub conducerea aristocratiei magiare, carea, pre cum de siesse ani dia de dia totu mai evidente se arăta, nu are pricepere de unu statu comunu alu tuturor poporalor, nu cunoșce alta libertate de cătu anarchia, adeca volnică propria, carea 'si bate jocu de ori-ce lege, ori-ce ordine, dreptu si dreptate, déca acestea nu i vinu la socotela intereselor ei particolare! carea in fine — pentru aceste interese ale clincii, s'a ingagiati celor mai capitali contrari din strainatate ai essintintei si fericirei patriei si poporalor ei! — Domnii nostri, pentru interesele loru parteculari, s'a facutu uneltele némtiului din Berlinu si din Viena, némtiului, carele n'are, nu pote să aiba facia de noi — altu interesu, de cătu ca să ne certam si apesămu, si mancămu si ruinămu unii pre altii; pentru ca apoi elu cu tota comoditatea să vina si să ni cuprinda locul si să-si latișca imperatia pana la Marea-negră!

Nu este cu potintia ca călea, pe care au apucat dd. magiari de la potere, să nu duca la desolutiunea tieriei! Presemnele si simtomele déjà se ivescu in organismul intregu; toti le vedem si le semtimu; toti vedem si semtimu demoralisarea publica, latita de susu de la potere; toti vedem si semtimu pre tota din'a miseră pauperismului in poporu, si de asemenea miseră finantelor statului; — domnii si organele loru — pre facia o spunu că, magiarismulu trebuie respondit si menagiati, pe care-lu identifica cu cultură si-ju predica de supremu scopu alu statului, pre candu elu facia de majoritatea poporului este — celu mai invederatu obscurantismu si barbarismu!

Unu astfelui de statu nu pote să aiba, — dar nici merita să aiba vietă; — pre unu astfelui de statu — nu Deák, nu Imperatul, dar nici Ddieu din ceriu nu lu pote scapă de perire!

Ecă inca o data caușa superarei no-

stre a supr'a aristocratiei polone, si — mai vertosu a supr'a domnilor magiari de la potere, si a supra romanilor ce tienu cu ei! Li tienemu de tradatorii de patria si de poporu; pentru că noi suntemu convinsi, cumca —

In stadiulu desvoltării de astazi a genului omenescu, si a nume a poporalor din Monarchia nostra, statul personalificat numai intr'o mica clasa, cu tóte interesele publice, concentrate numai in aceasta mica clasa, este neposibile pentru lungu timp, si — mai curendu ori mai tardei trebus să se derime!

Er cătu pentru noi români, din cele mai susu aduse, avem să tragem evindinta consecintia, cumca — este peste potintia a formă si a sustiné o națiune, candu inteligintă, sufletul ei, este condusa numai de interese particulari, si pentru acestea — pururi sacrificia comunele interese ale poporului! — Să ni însemnăm acestea. —

Diet'a Ungariei.

Sambata, in 6/18 ian. se incepă importanta desbatere a supr'a bugetului, re anul curinte. Celu d'antau oratore fă referutele comisiunii financiare, dlu C. Szell, si ca atare se sill a arată că, desă starea finantiale a tierii e deplorabila, dar — acătă calamitate, fiindu neevitabile, guvernul nu este vin'a, ma elu merita ca să-i se dă vot de 'noredere — prin votarea bugetului, astfelui precum s'a modificat si l'a subternutu de comisiunea financiară.

Dlu ministrul de finante Kerkápolyi se n'tielege că se suflarea a se aperă pre sine si pre colegii sei — in modulu indatinat, de ori-ce culpa.

Momentosu este inca discursulu dlu Helfi de luni ie 29 ian. Densulu critica ageru tienută ministeriului, arăta că in discursulu de sam-bata alu ministeriului de finantie, intre sentiu de detorintă si spiritul de partida, contrastul e batatoriu la ochi. Ministrul marturiscesc că guvernul prin economia sa foră de nici o sistema, a ajunsu la pragul rainei, dar aduce multime de scuse, pe cari inca nici unu bunu patriotu nu le pote acceptă.

Cu reportul comisiunii financiare inca nu e multiamit; totusi acesta are parte sa cea buna, că ni arăta starea adeverata a finantelor tierii, ne convinge adeca, cumca nu stămu la pragul ruinci finantiale, ci că ne afără deja in midilocul crisei finantiale. Cauzele miseriei finantiale sunt trei: afacerile comune, economia rea si dările grele si foră de nici o sistema. In urmă afacerilor comune Ungaria cheltuesce grozavu multu pentru armata; ea n'are naintea ochilor numai aperarea tierii, ci sangeră si cheltuesce sume enorme si pentru săi numită pozitie de potere mare.

A dău'a caușa a miseriei năstrei finantiale este economia rea a guvernului. Ministeriul adeca, candu cere de la Dieta votarea unei nouă intreprinderi, nu-i spune sum'a totală a recerintelor, ci numai una parte. O data acătă parte votata, guvernul vine apoi a face pretensiuni inspaimantătoare si Diet'a nu poate să nule deé, căci daca nu i le-ar acordă, banii deja votați ar fi lapedati in ventu. Pentru demonstrarea acestei assertiuni, dlu Helfi aduce naintea mai multe esempte.

Dările publice, foră nici o sistema, ca si la noi, nu sunt nici intr'o alta tiéra in lume. Singurătatele clase nu platesc dare in proporțiune egala; scădere dărilor costa multu si nici normale sustătorie nu se observa cu scrupulositatea cuiuintioasă. — Si in acesta privință, Helfi aduce naintea numerosă casuri astfelu, in cătu domnii ministri de necasu esau unul cătu unul afora, numai ca să se scutescă de naintea veninăsorul sageti ce le aruncă a supra-li patriotul Helfi. —

Dupa Helfi luă cuventul Stef. Gorove (din drépt'a), fostul ministrul de comerciu, si tamaiandu pre guvern, i sprișă incredere si votă bugetul cerutu.

Dlu Zsedényi, (din drépt'a) cu acătă ocazie pronunciă unu discursu, prin care cu rezoluție barbatăscă spuse guvernului tóte pe cetele sale de siesse ani, desi densulu se tiene de partidul guvernamental.

Pentru a siessea óra — dice Zsedényi — se substerne Casei bugetulu de statu, si totu de atate ori se măresce deficitul; — erogatiunile ordinare nu se mai potu acoperi prin percepiunile ordinare. Asătă e simptomă decadintei unei tieri. — Adeverat că comisiunea fi-

nariaria, interesele autaiului imprumutu pentru drumurile de feru, de asemenea ale imprumutului de 30 de milioane, si ale celui din urma de 4 mil. le-a pusu intra erogatiunile ordinare dar intocmai adeverat este că cele 3,195,000 f. a percepiunii dupa drumurile de feru clădi din amintele imprumuturi, le-a incorporat percepiunilor ordinare. Ministeriul a pusu inca, si comisiunea financiară a lasatu in bugetulu extraordinariu, interesele de 1,224,000

f. in argintu ce avem să platim pre fie-care an dupa imprumutul de loteria, asia si cele 12 mil. cari sunt preliminate ca anticipa tiuni de garantie pentru drumurile de feru, desi nu se poate negă, că aceste interese garantate — multă ani vor trebui să se platesc din casă a statului, precum s'a si platit de trei anii incozi, in 1870 cu 2,075,000 f. in 1871 cu 3,252,000 f. in 1872 cu 9 mil. in 1873 cu 12 mil. si in 1874 se vor plati cu celu pucinu 16 milioane, ma necontentu se vor urca, daca Casă va vota si mai departe garantie pentru drumurile de feru; căci aceste garantie sunt numai si nu au in favoarea cotitarilor si a unor vagabundi de jidovi, spre riun'a tierii. — Propunerea comisiunii financiare — continua Zsedényi — dupa care deficitul in bugetulu ordinariu, — ce se urca la 8,360,000 f. — s'ar acoperi prin urcarea unor dări — ar restituiri unu echilibru numai cifru si mehanicu, nu inca si unu echilibru real, unic salutar pentru intrăga economia a statului. Căci echilibriul real se cuprinde in stabilirea tuturor erogatiunilor prin necesitatea neinconjurabilă, in folosirea rationale a dărilor custruitări si in cultivarea resurselor essintante, spre care scopu pan'acuma nu s'a facutu nemica.

Trecendu apoi la afacerile administrativi, Zsedényi spuse 'n facia guvernului cumca la administratiunea centrală ar ajunge diu-metate din cătă amplioatilor, presupunendu diligintia si vointia buna. Preste totu, inspaimantatoriul numeru de concipisti, consiliari de sectiune si ministeriali, precum si numerul amplioatilor de tóte categoriale, s'ar potă reduce foră ca agendele publice să suferă scadere. Dlu Zsedényi recomandă guvernului, a paresi calea pe care a pornit acă siesse ani, căci este calea ce duce la perire. Din „opertunitate“ inca-votă peastră primires bugetului in generalu. —

In siedintă din 21 ian. fiindu la ordine continuarea desbatării generali a supr'a bugetului, J. Schwarz (reformist) ceru contrageres unui imerumutu special de 10—12 mil. pentru scopuri de cultura si de instruire a poporului, si provocă pe regimul a se opune energiui intrigelor de dupa culise, cari ingrenădă subsintintă Cabinetului.

L. Csavolszky (din centrulu stangă) critica ageru procedură guvernului. — Franz Pulszky (din fundul partidei guvernamentali) respinge lamentările opositiunii pentru starea finantelor si dice: Noi trebuie să facemă detorsi cătă mai multe, (!) pentru că investițiile in viitoru cu atâtua mai multu vor usiură sarcinile publice. Trebuie să spunem poporului cătă ni trebuie să elu — (— de sila bucurosu! Report.) — ni va dă tóte cele de lipsa! Vaiările multe ale opositiunii ruina numai creditul tierii. — Profesorele J. Kautz (din drépt'a) tienă unu discursu de două ore. Prebasă unei analize si ilustrații comparative-statistice a economiei unguresc de statu, oratorele inca nu afă asia de nelinișcitoria starea financiară a tierii, precum o afă opositiunea. Elu se provoca la „marele progres moral si material“ ale tierii in anii din urma, — (adeca implerea pungei domnilor!) — Report.) — la nenumeratele investițiuni si creațiunile nouă economice (— adeca imbogătirea ovreilor si strainilor! — Report.) si polemisandu contra opositiunii, desvoltă principalele fundamentali ale politicei economice si finantiale sistematice si votădă pentru primires bugetului. —

Astfelui se continua rostogolirea petrei lui Sysifus totu mereu dia de dia! — Domnii vorbesc multu, ér bistul poporu platesc multu, si déca nu mai pote, este scosu din mosia si acătă venduta veniturelor straine! —

Epistola deschisa, dlui Dr. Atanasiu Marienescu.

Blasius, in ianuarie 1873.
Domnula mieu! Mi vei concede că, nici unu literat nu e indreptat, a pretende, ca celi-alalti literati si literatori, cu micu cu mare, sa ajute intreprinderile literare ale densului. Vei concede că, cine se apuca de intreprinderi

literare, cădu dupa natura loru trece preste posibile unu omu, este indreptatul numai a nega la bunavolenti a altorua si a li cere ajutori amicescu. Prin urmare vei concede că, cumca literatul intreprinditoru, că se denegă acestu ajutoriu, nu e indreptatul de cără pe individii de cari s'a rogatu, mai ales de cără decă nu are certitudine deplina despre acea că rogări ar fi potutu să-l ajute, dar nu au vrutu.

DTă-ti vei fi aducundu a mente despre acea, cumca mai de multu să eu am resuțuit ajută intreprinderile literare ale dtale. Nu te vei fi uitatu nici de acea, că ultimă óra tăia-reatu causele, pentru cari nu erau in standa a te ajută să cu ocazia acea.

Cu tóte acestea avu și gratiositatea de a-mă impută in „Albina“ nr. 98, cum că te-ai improscutu cu provocarea, ca să-mi fugi de cără si să nu-mi turburi visurile comode! si în fine rapitu de unu focu sacru eschiamasi: „ne-pasarea de scrutările naționale e colosală.“

La aceasta intempiare pre cătu neascoperită, pre atâtă fragedă, asi potă responde inconvintă totu asi de imilate; asi potă dice „pretensiune exorbitante“, „intrepriere desfrunata“, „denaturare piramidală“, si alte astfel de meni. Astu pote dice: „nu e dreptu! nu eu am improscutu pre d. Marienescu, că dea m'a impută pre mine, si inca din curatul seminu.“

Inse la ce să punu eu afirmaționi in contra a afirmatiunilor. Cum se va potă afă adeverul, candu unul dintre noi dice „ba negru“, cela laltu „ba e albu“, — ér insusi obiectul de cărtă la subtragemu de sub ochii judecătorilor?

Astă nu e bine. Pentru acea te-ai rogi să te alegi ună din dōne:

s'au să te involesci la publicarea corespondenței relative,

s'au să dămu tota corespondența aceea la arbitri, cari să judece între noi si să publice verdictul in „Albina“, unde m'ai stigmatizat.

In casulu de antanu, te rogu, incepe dumă publica epistolă improscatorială, ce pretendă a fi primitu, — si eu voliu urmă cu a dtale. — Ér in casulu alu doilea, numesc unu arbitru din pate-ti si-i tramite scriose mea, după care eu numai decătu voliu numi pre arbitrul meu si-i voliu tramite epistolele dtale. Ambi vor face căle de facutu.

Să vedem, ce se va alege! Să vedem inca ce-te-ai alege dă?

Si pana candu am ajunge la pace deplină unul cu altul, te rogu, se nu perdi din vedere cum că fie-care elu insu scie mai bine mesuri poterilor sale; fie-care elu insu cunoscă mai lamurită sarcină greutătilor sale, — si cum că nu fie-cine pote ajunge la tóte, cum săjungă unii, si cum mai multi-si intipuesc a ajunge.

Domn'a ta prein culegerile, publicările si interpretările poeselor populare ti-ai cescutu frumosi titluri de recunoștință.

Dta ai publicat „descoperiri mari“ pre campulu acestuia. Nu luă in nume de reu, déca eu mi-permitu a-ți secundă imparțindu adunale „mici descoperiri“ referitorie la acea-să materia.

Dta afirmă (in Albina nr. 55) cumca:

1. „Sorbulu pamentului“, căruia in fabula Argiru se dă putere de a inghitii, este fientia mitologică după sistem'a genilor de arbori, si-lu aduci in strinsa legatura cu arboarele „sorbu.“

Inse, pare-mi se că e pră mare tortiari, a pune pe sorbu se mance eroi, după ce elu necum gura, dar nici ceva asemenea gurei nu are.

Si la ce se fortămu, candu lucrul să pote explică in modu cu multu mai natural, mai simplu.

Cuventul sorbu, romanesce nu insemnă numai arborele cutare, că si unu locu, unde pamentul sorbe unu riu (Geogr. Ard. Blasius 1866 p. 14.**)

Dupa opinionea mea acestu sorbu are locu in fabula despre Argiru; si acea relație este intre sorbulu inghititoru de apă, ce ocupe in natură, si intre sorbulu inghititoru de ómeni, ce ocupe in fabula, carea intre vultorea Charibdis de lunga Sicilia si intre mitologica finitie de acea-să numire la Greci.

2. „Sicula ventului, grecoică pamentului“, in „Seranu si Dioranu“ („Albina“ nr. 98,) anevolia credut să se audia din gură populului.*** Poporul dice: „Né usioru-ca-ven-

*) Credem că dvóstra, după ce apostrofarea nu privia o persoană anumită, poate să se lasă și trăcea de o frasă, unu argumentu cu scopul binecuvintării, — astădă mai vertosu, candu lumea comună nu este susceptibilă nici pentru injurie mai grosolană. — Red.

**) Acestu intialisu e cunoscut și pre campia, pana spre Tisza. — Red.

***) Să aude, dar — foră să deroge explicației dvóstre. — Red

"Né Greiu-ca-pamentulu," „Né Aude," "ede," „Né Greu-ca-pamentulu," folosindu-ni semnificative, ca mai tôté numele prodin fabulele nôstre.

3. „Scorbura," totu a colo, (Albina nr. are ace'sasi radecina cu lat. *scrub* sau *bis* = *gropă, aduncatura*, de unde s'a fă-deminutiv de formă cea mai buna, in ca sî in cuvintele: *ling-ura, scand-ura, ura*, s. a. (Cercetări mai aprofundate după dinea cuventului *scrubis*, vedi la *Korsen, Sprache und Vokalismus der lat. Sprache* 1865.)

Insemnarea de temelie a cuventului scor-
-a totu aduncatura sesu cavitătă, casă in
-ér in specie a) butura seu cavitătă in-
-arbore, ale cărui părți interne s'au pu-
-si delaturat, (fara nici-una cantare la
-ore arborele uscatu e, s'au ba? ore
-ile lui nici-su s'au mari? cum se pretinde
-măna nr. 99); b) aduncatura seu cavitătă
-mentă, asiă in „Romanulu" de la 1. iuniu
- „caracterulu Vasvuiului prezenta una
-ero" și „Federatiunea" nr. 2 a. o. „munti
-roosi."

Deci mi s'ar paré, cumca Scorbura, ce
-pre Seranu, este gróp'a s'au aduncatură
-hunuri s'au dealuri, in care luceferulu de
-spunendu, se pierde de în vederea omului.

4. „Luciferu." Dta sustieni dein tôté po-
-cumca după astronomia și natura nu sunt
-luciferi, ce numai unulu („Albina" 99
-si nr. 2 a. o. sub 11) Facia cu acést'a nu
-nu descoperiu, ce am vediut de în co-
-via si am investită si in scola: „Pre ceriu
-mai multi luciferi," seu: „poporulu ro-
-pe la mai multe corpuri cerești le dă numi-
-de luciferu."

Totu cinci planetii, ce se vedu cu ochiul
-ru: Mercuriu, Vinere, Marte, Joi si Saturnu,
-să numirea acést'a.
- Mai vertosu inse numesce poporulu asiă
-Mercuriu, Vinere si Joie; era cu destinc-
-se dice asiă minunat'a stă a Vinerei.

Poporulu destinge cu usioretate pre lucé-
-de stelele fizice, dicindu: *lumină luceferi-*
-stă (adeea è constante, nemiseata,) ér'a
-loru jocă.
- Profesorul Marciu, unu bunu cunoscă-
-tor al limbii poporului romanu, propunea
-nomi'ua sa, cumca romanii dau numele
-lucifer la Vinere si Joie, inca si lui Mer-
-curiu.

Azi-dara *duplicitatea* seu si *iriplicitatea*
-leralitatea luceferilor nu este numai pro-
-cul fantasiei poporului nostru, oè esiste in
-ra.
- A dese ori am auditu vorba: „luciferulu
-a se suie pana la amiedia, apoi se revărsa
-să," — care luoru cu Vinerea nu se pôte
-implă, pentru că ea abia se departă de sôre
-to 50%; era cu Joie se pôte, că elu este
-departat de sôre, de cătu pamentulu. —

Cu aceste inse nici de cum nu voliescu a
-cum că anumitu luceferu, s'au luceferi, se
-nu numai să'r, ér altul seu altii numai de-
-nătă; pentru că bene sciu, cum că planetii
-in același timpu si locu se arăta pre ceriu.
- si despre aceea nu diou nemicu, ore in mi-
-ndă gréa si romana vechia, despre unulu
-mai, seu despre mai multi luceferi este vorba.
- In contra numai atât' intaresc, cumca po-
-polu romanu are mai multi luceferi, nu nu-
-in tabole, că si pre ceriula seu.
- Èr dta primescele, rogu-te, ca o mica
-vîda, cumca in patulu môle, unde ai binevo-
-sa me asiedă, si in visurele duloi, in cari
-placutu a me adunui, inca me ocupu cu
-săvă, spre exemplu: cetescu „Albina" si
-du am vol'a mai numeru si luceferii. m.

Temisióra-Fabricu, 4/16 ian. 1872.

Stimate Domnule Redactoru! Cetindu
-in nr. 102 alu Albinei, provocatiunea dloru
-santi din Temisióra, ni permitem a rogă,
-binevoesi o publică respunsulu nostru, pen-
-te noi nu voim a mască si a face secretu,

si „Greurusulu," intr'unu numeru alu fóisi
-ur'a Satului;" cu atât' mai pucinu ni pôte
-intentiunea d'a disgustă si d'a impedece pre
-cie se osteneșou pentru scopuri filantropice,
-cum facu altii cari in locu de a ni salută
-dintă, voiescu a n-o nimici. Insa de nu am
-ntru in peptu-ni semnuri adeveratu ro-
-pe, pôte că am-permitte ca să fimu abatute
-la scopulu celu sacru alu nostru; astfeliu
-ca suntemu, petrunse de detorintă nô-
-tre, ca greu ne va confundă cine-va.

Domnii oficianti — fora destulu temeu
-credu că noi li-am fi vătematu onoreea si ne pro-
-voca deci seriosu, ca să li descoperim cu nu-
-mele pe acelu dnu ce ni-a atacatu onoreea si in-
-treprinderea nôstra, respective a *damelor din*
Fabricu.

Fôrte bine. Dar noi cu același temeu
-provocâmu pre dlu Redactore de la „Gur'a
-Satului," ca să binevoiesca a scormoni „Gre-
-rusulu" celu de dupa cuptoriu, să-si cante
-numele si atunci noi cu distinsa placere li-lu
-vom areta; ér pana atunci am rogă, ca cu pri-
-vire la intențiunea nôstra, să ni dés pace!"
- in numele tuturora:
- Ecaterina Obrageanu.

Timisióra, in 7/19 jan. 1873.
(Desbinarea între romanii din Temisióra.)

„Damele" din anburl. *Fabricu*, avura o pole-
-mia cu unu „oficiante de statu." Speram că
-cauș'a se va fini foa dauna; — dorere inse, că
-ea inlocu d'a se fini, luă dimensiuni mai mari,
-nasot desbinari între romanii d'aici, si amenin-
-tia cu pericolu interesele nôstre comune. Rogu
-deci, să fiu acusat, daca-mi permitu o admis-
-tiune fratiesca, mai vertosu catra barbatii
-maturi, cari jocă papusibile, si a-rogă se stin-
-ga foculu in pripa, pana nu ajunge a ni face
-daune natuinali nereparabile. Acei dd. sunt
-proprii vin'a la tôté; căci „damele" tôté bine
-sunt nicești fragede, *minorene*, nevinovate,
-mai multu si mai bine semtitorie, de cătu jude-
-catorie, — intru onoreea loru fia disu.

Caus'a intréga este urmatóri'a: Cu oca-
-siunea balului si concertului ce s'a arangiatu
-in Temisióra, in luna lui noemvre, in folosul
-„fondului pentru teatrul" domnișorele romane
-din Fabricu s'au aflatu vătemate, pentru că co-
-mitetulu arangiatoriu nu le-ar fi provocat si
-angajatu pre ele că să se produca in acelu con-
-certu, si pentru că unu dnu „oficiante de statu"
-s'ar fi pronunciati in modu vătematoriu a supr'a
-loru. Au tienutu deci conferintie peste confe-
-rintie si au decisu: să nu participe la acelu
-balu. Nici n'au participatu. Ei bine, s'au pe-
-depasit dôra pe sine, căci s'au lipisit de o pe-
-trecere fôrte frumosă, onesta, natuinala si n'au
-spriginitu unu scopu natuinalu fôrte demnu de
-spriginulu dloru.

Tienu inse că — n'au avutu causa si se
-supere pe comitetu si pe balu; căci eu insumi
-ca presidinte alu comitetului am fostu in per-
-sona la o damicela din Fabricu, am rogato se
-conclucre la concertu, dara rogarea moa a fostu
-refusata. Deci nu e vin'a comitetului, că dloru
-n'au conclurat la concertu. Era in cătu pri-
-vesce vătemarea „oficiantului," aceia nu s'a
-intemplat nici din partea comitetului, nici in
-comitetu; ci foră scirea comitetului, in ospita-
-ria, intre privati. Si asiă onor. damicale aveau
-să-si resbune ori să se supere pe dnulu „ofic.
-de statu," nu pre comitetu.

Dar — daca li-a placutu altfelu, — bine;
-n'avemu nemicu in contra, căci mereu totu li
-trecea mania, si la alta ocazie era ne-ar
-fi incantatu ou frumeti'a loru, ca si dn alta da-
-ta. Dara densele mergu mai departe, din presu-
-punerea, cumca ora cine-va li ar fi disu, că sunt
-necalificate pentru concertu, si-au propusu a
-se califică, dara de locu, intr'unu momentu!
-Deci au infinitatuo o „Reuniune filantropica de
-dame," pentru crescerea si cultivarea fetitielor
-romane, au compusu *statute*, au inceputo a
-adună bani, si in 5 februaru a. c. vor arangia
-unu balu si concertu „de diletantii" in folosul
-intreprinderii loru.

Ei bine, ideia este sublimă, scopulu si in-
-treprinderes este o necesitate recunoscute de tôtă
-lumea romana, toti o saluta, chiar cu con-
-sideratiunea isvorului de unde se nascu. Fapt'a
-buna o primim si de la neamicu, dar reulu este,
-că onor. damicale, respective onoratii dd. cari
-lucra sub firm'a loru, nu prevedu reutatea ur-
-mărilor ce le asteptâmu din nevinovatele
-intreprinderi ale loru.

Uru institutu, fia cătu de micu, de ori si
-ce natura, nu so pôte infinită prin damicale,
-minorene, pe ascunsu, foră a apela la opiniunea
-si spriginulu publicului, foră d'a pune in frun-
-tea intreprinderii persoane de renume, de védia

*) Deacă a assistat candu-va o polemia necalificabile,
-apoi este cesta de facia — intre frumosetele nôstre din
-Temisióra si intre oficiantii romani de acolo! Si deacă
-noi candu-va int'ro caușa nu ne-am scutu orientă, apoi
-in acestu caușu — nu sciamu, cum să punem capetu cer-
-tei, foră că să se semta vătemata un'a seu alt'a său am-
-bele parti, ambele a nôstre si ambele nôre pră stimete!
-Apoi — pre candu noi si bateamă mintea, că — cum
-am poté să curmănu, atunci — de o alta a atrei-a parte
-ni se cere in intetire, publicarea urmatorei scrieri, foră
-ca ni lasă potință d'a refusa. Acesta splicare revîrsa o
-nouă lumina a supra caușei, carea ar merită să fi consi-
-derata si apreciată cu tôtă seriositatea. R. d.

natiunală; éra „nervus rerum" nu pôte nici de
-estu lipsi, de nu cumva voimă se facem cu ti-
-ganulu din poveste, carele amelită de fôme,
-iungendu la o fontana si vediendu-o plina de
-spa, dise: „Apa este, d'ar mai fi farina, pre
-cum nu-e slanina, vai ce mamaliga unsa asiu
-face!"

Afora d'acesta, asiă credu că nu este con-
-sultu a intreprinde totu lucruri nuoi, éra pe ce-
-le vecchi să le lasămu balta, să le parasimu.

In Temisióra am inceputo se facem
-„Alumneu," fondu pentru „corulu vocalu,"
-pentru scola. si alte intreprinderi mai mici,
-si acuma dara si „institutu de crescerea pen-
-tru fete." Dar cum stâmu cu aceste intre-
-prinderi? Cu „Alumneul" neframentâmu apro-
-pe de 10 ani, nu l'am adusu nici pana la in-
-ceputulu celu adeverat; abie mai esista cu
-mari inordari. Sutele fondului pentru corul
-vocalu le potem numeră pe degetele unui ma-
-ne. De scola etc. este pecatu a face amintire;
-si totusi acuma se ne apucâmu si de asta intre-
-prindere a amabilelor dame!

Avemu din tôté căte ceva, din totulu ne-
-mic'a, pana candu firea si logic'a bona ne in-
-vétia: să finim unu lucru cu deplinatate, apoi
-se ne apucâmu de altul; si candu ne apucâmu
-de unul să stâmu cu totii pre langa elu, pana
-candu opulu nu devine perfectu.

Dar intrepruderea onoratelor damicale
-si din altu punctu de vedere este stricatiósa.
-Intielegint'a romana din Temisióra, de căte
-ori a arangiatu baluri si concerte natuinali
-n'a facutu separatismu; in fruntea arangiatori-
-loru au pusu totu de un'a pre cei mai stimati si
-vediuti barbatii ai sei, pre cum sunt dd. Cer-
-menea, Dreghișiu, Cratiunescu etc. éra acesti'a
-si au datu tôtă ostanél'a ca balurile romanesci
-să tienă concurrentia cu cele mai splendide ba-
-luri straine, — se scie din ce caușa.

Azi s'ì fostu; intrebati opinionea pu-
-blica, si certii recensiunile dîarielor straine.
-Cum va fi balulu dloru vostre, onorabile damicale,
-si concertulu de „diletantii", cum vor face
-acesti diletantii concurentia cu artistii, ca se nu
-decada reputatiunile balurilor romanesci, —
-inca nu scim, dar — vom vedé!

Vediuramu dejă, a 2-a di de cratiunul
-unu balu arangiatu de nicești tineri nematuri; a
-fostu cercetatu de siepte femei si fai cu trag-
-rea rocului din spatele arangiatorului. Dorere,
-că si acestu balu, avu firm'a de balu *romanu*.

In fine să vedem sporiul natuinalu, alu
-intreprinderii dloru vostre, onorabile damicale
-romane!

Arangandu dvostre balulu, comitetulu
-„Alumneul" d. e. este impedecat a arangia
-balulu indatinatul „alumneal" ; căci amersurat
-impreguriarilor critice de facia, nu pôte fi con-
-sultu, a arangia un'a dup'olalta, ori chiar d'odata
-2 baluri romane, fiindu că asta tómna avu-
-ramu deja dôue! Deci veti tiené dvostre numai
-balulu dloru vostre. O să aveti unu venit
-de 2-300 de fl. daca va succede peste ascep-
-tare, bine. Cu aceasta suma nu se va infinită in-
-stitutulu, chiar de s'ar recere acoperementu de
-scoverdi. Din contra „Alumneul" a perdu o
-sumulită, prin carea multu-putineau se apropiă
-mai multu de perfezione. Eca resultatele intre-
-priiderii si a meritului dvostre, onorabilele
-damicale!

Spre incheiere observu că, n'am nici in-
-tentiuone, nici sburdalnicia d'a intinde polemia
-cu onor. dame din Fabricu. Mi am tieautu nu-
-mai de detorintia a face acente reflesioni cu
-scopu să pricépa reulu cei ce nu-lu prioepu.
-Mai multu nu voi scrie in acesta caușa.

P. Rotariu.

Oravitia, in decembrie 1872.

(Reflexiuni spre aperare.) In anul 95 alu
-Albinei din anul 1872 se publică: „La adresă
-dlui Vincentiu Babesiu, redactoru alu Albinei!"
-de dlu Bartolomeiu, secretariu consistoriale din
-Caransebesiu.

In acestu articulu dlu Bartolomeiu vor-
-besce si de clicarii din Oravitia ai dlu Babesiu,
-prim cari a indemnătu — la reu.

Acést'a si alte ne-adeveruri a indemnătu
-pe subscrissi a-si redică graiul.

Apoi fiindu că articululu secretariului, e
-preste totu o aperare a dlu episcopu din Caran-
-sebesiu, si fiindu că secretariulu amenintă
-chiar cu „escomunicatiune": se vede că si face
-la impatricirea archiereului, căci altmîntrelea
-ar fi foră ratiu: — „afămu deci că avem de
-lu si cu Ilustritatea Sa dlu eppu Jonu
-Popasu."

Ca de introducere să vedem cuventul
-„clica" in viéti'a nôzta biserică. — Ab' a *

venit dlu Popasu de episcopu la Caransebe-
-siu, si-a inceputu apucaturele sale facia cu Lu-
-gosienii; dar astăndu-se aci barbatii natuinali,
-operatori de caus'a drăpta si de adeveru, a
-intimpinat opositione. Il. Sa, carele are darulu
-duhului Santu, si asiă si darulu de a boteșă, in-
-ca in anulu primu alu archipastoriei sale, a bo-
-tesatu pe romanii natuinalisti din Lugosiu
-„clica pecatosa." Si cuventul acest'a, „clica,"
-a supr'a partidei natuinali, a supr'a romanilor
-de caracteru nedependinte, resolutu si de omenia,
-pré multu s'a auditu din gur'a Il. Sale. Nu e
-dara minune, că secretariulu a invitatul de la
-maiestruu seu si acestu cuventu, cu care in
-acestu articulu vré să vateme acuma si pre alti
-inteliginti si romani de omenia din alte părți.

Sciindu dara că, atât Il. Sa, precum
-secretariulu, numai pre romanii de partid'a na-
-tionala, incepându, dela Mocieni, ii numes-
-ce „clica," am semită detorintă, asiă catra
-biserica, natiune, si adeveru, precum catra noi,
-de a respunde; parendu-ni numai atât'a reu, că
-suntemu trasi ca de peru si siliti, să stâmu facia
-in facia cu capulu diecesei.

Aci nu va fi stricandu a spică, ce insem-
-nează cuventul „Clica," introdusu la noi prin
-gur'a episcopului. „Clica" insenmă o societate
-de ómeni cu scopuri stricatióse, oprite, si asiă
-de comunu ascunse; ómeni cari, pre facia spunu
-un'a, dar in ascunsu lucra cu totulu alt'a, spre
-ajungerea scopurilor oprite si atricatióse bi-
-sericei si natiunei. In astu intielesu a inferatu
-si infera dlu episcopu intielegint'a natiunale
-nedependinte, in butulu doveditului bunu zelu
-si scopu natuinalu alu ei, de clica!

Cu privinția la espuneriele dlu secretariu
-Bartolomeiu despre caderei dlu Babesiu la
-alegera de ablegat din cerculu Sasca, pe
-care pré tardiu l'ar fi cunoscutu in adeveratulu
-intielesu preotimea resp. si despre lucrările
-densului prin clicașii sei de la Oravitia, spre
-a desboină prin uneltri pre locuitori din R.
(Rusova) de catra dieces'a rom

eseu și A. Marienescu din Oravita, că — ce pote elu! — Asiă dara nu din convingere, ci din ierbenda, și — nu pentru Babesiu, ci pentru altii, dlu protopopu și datu mană cu impilorii și corumpatorii poporului, pentru d'a face foră delega! — Apoi facia cu acestea și cu juramentele sale calcate, — intrebămu pre dlu protopopu, intrebată pre dlu secretariu svatosu, ba chiar și pre dlu episcopu: unde este acă caracterul și demnitatea de proto-iereu?! Unde moralitatea și disciplină bisericescă?! Si ce va se urmeze de acă?!

Dupa aceea, in scurtă ce s'a intemplat? Dlu protopopu fu de două ori chiamat la Caransebesiu; treo preste Lugosiu; se mai inchină și acă pre la icone, capătă instrucțiunile necesare, și mai ceva; apoi venindu a casa, cu entuziasm spuse cortesiloru sci: „Vedi acum jocă Popasu în pînă și cu pîna în palarie!” Si in urma ce eră să vedi și se audi — la conferintă de deákista din Sasca pentru candidarea de ablegat! — Dlu protopopu, in contra demnității sale preotiescă, in birtu se sue pre măsa, si propune de ablegat pre ginerele seu de sora, pre paracol Alexa Popescu din Boccea-rom. si lucra in contilegere cu diregatorii politici, lueră din tôte poterile pentru amagirea, corumperea, terorisarea poporului și a invetatorilor, ca să se lapede de Babesiu și să aléga pre candidatul seu și al contrarilor de mōrte și romanilor!

Multi tierani, neguitori, ba și preot, pentru ca au tienut cu credinția și taria la Babesiu, sub desclinate preteste, pre timpulu conscrierei alegatorilor, precum și alu alegeri, fuseră trasi sub incuștiune, maltratati și chiar arestatii, in cătu tôte lumea se afia indignata și interitată, mai vertosu a supră dlu protopopu; căci elu a fostu chim'a reului.

Atâtă a fostu și este de mare superarea și inversiunarea a supră dlu protopopu pentru portarea lui antinatională, in cătu densulu, după alegere, nu a cutesatu să mérge pre sata spre a tienă essamenele scolastice, dar nici pana acum nu cutesa să mérge in comunitățile protopresviteratului seu, fiindu că se teme de a fi insultat de poporu. In Racasdia, in Vraniu si in Vraniu, si pe aiură, se ieú din partea poporului dispusetiuni, ba au datu si petitiuni pentru d'a face din scările noastre, scările simultane, scările straine! și acestea se intempla mai vertosu și pentru abuzurile ce se comitu la alegerea doctilor; căci cu sil'a luera dlu protopopu d'a li impune de docinti pre acela, pe cari nu-i voiesce poporul. Să ni resunda dlu protopopu: de căte ori a alergat in aceste comune spre a aperă scăla?

Ba ce este mai multu, nici locuitorii din Biserica-alba, in fostul confiniu militar, nu au vrut să primăște pre dlu protopopu la sanătățile loru biserici, din care cause a trebuitu episcopulu să amane saurie. — Inca si mai multu: dlu protopopu vré să fia alești de paracol in Biserica-alba, spre a se mută acolo cu locuitorii, si poporul nici de cum nu-lu alege! Acestea sunt fapte positive; le scie tienutul intregu, și — le marturisesc locuitorii si comitetul parochialu din Biserica-alba!

Facia cu tôte acestea, dora nu va cugeta dlu protopopu, si dlu secretariu Bartolomeiu, că Babesiu eu subscripsi, si mai alti intieleginti din Oravita, sunt cu atâtă de mare autoritate și influență, său au atâtă de mare potere, spre a pună tôte in lucrare! Apoi poporul din protopopiatul Jamului, si a nume celu din granită Bisericei-alba, (cu care dir. urma, precum dlu protopopu bine sci, — nu avem nici o coartă), nu este prostu, — preum l'a tienutu cei din Caransebesiu si cu dlu protopopu de la Jamu! Daca dlu protopopu si dlu secretariu atribuiesc intr'adeveru atâtă autoritate și influență lui Babesiu si intielegintei din Oravita, atunci ni descoptu ceva, despre ce noi n'avem cunoștință, și ar fi pré bine de ar fi asiă, căci atunci, fia densii incredintati, că de multu ne-am fi mantuitu de ei, si de altii multi, pe cari nu vremu să-ni numim acă. Dar deea totusi dlu protopopu si secretariu considera poporul nostru atâtă de prostu, in cătu intielegintă și de a casa, spre scopuri role si daunătoare nationale si bisericei să-lu păta amagi și seduce dupa planul seu, atunci fia incredintati că amaru se insiela, si o data, tocmai candu mai pucinu vor asteptă-o, vor să o patiesca uritu din partea poporului desamagitul —

2. Locuitorii din Rusova, cari au fostu la episcopulu serbescu din Versietiu spre a trece in sinulu bisericei sale, de ani incediu se vaită si se plangu, in scările si cu vorb'a, a supr'a forădelegilor si abusurilor parochialui loru Jova Pauloviciu, si nici candu nu au cascigatu managiere, ba nici incuștiune nu s'a tramisă a supr'a numitului parochu; pentru că, după experientă, astfelu de omeni se spriginesc din partea cărmii bisericescă; deci preste acestu ne-casu, venindu si alegeres de ablegat, si parintele Jova facendu-se unelte zelosa, in cătu agitație a supr'a lui Babesiu facendu-se chiar celu mai aprigiu trabantu alu protopopului, după ce impreuna cu judele comunala au adusul luerul acolo, in cătu poporenii sei au fostu arestatii si maltratati, pentru că in adunare, naintea comandei, in fac' agentilor contrari, a cutecatu a strigă: „Se traiesca Babesiu,” — firesc că poporul s'a inversiunat a supr'a pastorului nici un omu nu mai vré a merge la biserica de reului

preotului, apoi esindu protopopulu afara spre a paciu poporulu, nici pre acesta nu l'a primis in biserica, ci locuitorii adunati l-au insultat, mai vertosu că dlu protopopu a comisul nebunia de a adusul cu sine assistentia de panduri in comună. Despre acestea, pre cum bine sci dlu protopopu, nici Babesiu, si nici inteligintă a națională din Oravita n'a avută cătu de pucinu cunoștinția. Astfelui poporulu fors mangaore bisericescă si pastoreșca morală, superat, amarit si neceșită fiindu, au cerutu prin telegrafu satisfactiune a supr'a preotului, la ce episcopulu prin telegrafu ii-a incredintat că *lî nu dă altu preot*, dar apoi nici acăsta parola nu si-a implinitu. — Bietulu poporu, pana in aduncu ini-miei vămatu prin acăsta rumpere de evenimentul a episcopului, in despararea sa s'a pusul pe oara si s'a dusul la episcopulu serbescu din Versietiu spre a trece in sinulu diocesei sale; dar acesta, spunându-li că nu-ii pote primi foră concesiune de la imparat, ii-a indemnizat să dea rugamentu catre *Maiestatea Sa Imperatului* si catre sine, si elu, episcopulu, va sci apoi a-si face deatorintă, si va spune elu Maiestatei Sale Imperatului, cea-ce este de spusu.

Amblanu locuitorii din Rusova a face acelle rugamente, au ajunsu si pe la Oravita si — chiar intielegintă din Oravita, catre care s'a adresat, ii-a desvătuitu si nu a vrutu să li facă petitiunile, ci paciuindu-i li-a spusu, să fie intru asteptare si răbdare, căci trebuie să li se facă dreptate. Pre acestasi timpu si „Albina,” informata despre cele intemplete, si-a redicatu energică voce in contra pasilor ce apucaseră Russovenii. Si asiă s'a păciuittu intru in cătu-va spiritele si trăb'a să aamanatu.

De ar si vrutu subscripsi in inversiunarea spiritelorou de atunci, a tornă oleu pre focoulu aprinsu de preotu, protopopu si episcopu, facendu numai petitiunile, apoi se oréda dlu secretariu Bartolomeu că — de multu erau la locu destinaționei loru si — ei perdeau o mare parte din turm'a pre care mai mari bisericescii numai a o necagi să pricepu!

amicul nostru Marienescu vediendu marea căta de locuitori din Rusova amblanu prin Oravita, si statuindu-se cu subscripsi, elu ca unul mai cunoscutu, a scrisu episcopului de două ori, si metropolitului o data despre cele ce se lucra in Rusova si prin alte comunități in protopopiatul Jamului, facendu-ii atenti la eră cea pericolosa, si rugandu-ii să facă dispuștiunile de lipsa, — cari — pare-ni-se — s'u si facutu. — Si acuma ce se vedi! In locu de recunoștință, vine dlu secretariu Bartolomeu de ne facă „clicazi,” ou scopuri pericolose bisericescă si naționale! — pentru că am potolitu focul, pe carele elu si cu pré „veneratul” seu, si protopopulu Jamului si cu pop'a Jova si pop'a Joska lu provocaseră! —

3. Facia cu dlu secretariu, a nume facia ou moralitatea, institutiunile salutarie si manutințorie, ce le-a introdus in diocesa densulu si oarmă bisericescă diecesane, — ni permitemu numai a o necagi să pricepu!

Densulu, carele a venitu seracu din Aradu, pre langa salariulu seu mai nainte anu de 600 fl. v. a. mai apoi de 1000 fl. v. a. din cari pe langa tôte economă, abia poate să-si acopere lipsese modeste preste anu, — cum, si de unde este că in pucini ani, si-a cumpăratu casa in Caransebesiu, casa de vre-o 15,000 fl. v. a.? Cum si de unde este cătene Casa mobilată ca una magazinu, in cătu elu inveni si-a laudat, că căte o icona din shiliile sale costa 100, 150 si mai multi? — In casu, deea dlu secretariu ni ar dă deslușiri despre modulu castigării onorabile a averei sale, atunci fia incredintat că-i vom admiră capacitatea finantiale!

Usioru ni-ar fi năa a aretă si dovedi foră de legi si abusuri cu astele, căci tôte sunt cunoscute in publicu, si căci avem la mana dovedi de a dreptulu, dar si respectivii Danaidi, aducatori de daruri, au spusu si spunu, si au precunoscutu si precunoscu acăta între martori, si o precunoscere între martori, măcar a foră de județul, este totu de ună dovedă, cu care nu numai naintea județelor civile, ci a bunăsema si naintea județelor bisericescă, sinodelor si congreselor, dar specialu naintea suprunului foru, ce invigila a supr'a moralei publice, naintea Tronului MSale — se va fi potendu dovedi; — luandu noi insa in societatea stările critice in cari traimus, ca se nu se facă scandalul publicu bisericescă, si prim acăta republicei bisericescă vre o dauna si acade si mai mare, astădii candu inamicul libertății noastre confișionale să la panda, — ne marginim intru atâtă, pana la alte timpuri, pe cari — totu dora ne li va aduce Ddien!

Cu atâtă ar fi să incheiu, dar mai nainte de a incheia, nu potem a nu atinge inca ună, acea ore care tendintă din partea dlu secretariu si a cărmii bisericescă din Caransebesiu, spre a intra într-o străinătate, sub desclinate preteste, clerul si pre invetatorii nostri de catre Babesiu, voindu a-lu areta pre acesta de ne-amicul loru.

Din acestu indemnă ne semtimu indeterminati a reflectă la urmatorele, prin cari se va dovedi, că chiar Babesiu a fostu totu de una aripiatorului clerului nostru intru interesele acestuia:

1. Asia, la congresulu din Sibiu din 1868 fiindu Babesiu unul din cei mai agerlători pentru intrarea mirenilor ca asesori in consistoriul strinsu bisericescă, in urma,

dupa o luptă de două săptămâni, candu a venit uaua la decidere in congressu, vediendu că nici unu unicu membru din Cleru nu se alatura dointiei si propunerei mirenilor, densulu celu d'anteu a recese de la acelu principiu, aruncându-si vădi a persoanei sale in prepastea escata intre cleru si mireni, si resolutu si solenu declarandu că elu nu doresce să se facă nici o reformă in bisericea nostra, in contra invoierii si votului clerului nostru compactu!

Domnilor din Cleru! Unde mai aveti dvostre in totu presintele unu exemplu de atâtă sacrificiu, o dovedă de atâtă respectu si considerație pentru clerului nostru naționalu?

Resolutiunea lui Babesiu in momentu, tare i s'a luate in nume de reu din partea parțenilor sei si i s'a facutu cele mai grele măstări căci atare organizare se socotea tare de lipsa si era forte salutarie pentru bisericea noastră. Mai la urma insa totu s'a recunoscutu că pasirea lui Babesiu pentru armonia bună in tre fatorii bisericescă, a fostu pentru asta data — forte necessaria. (Acum că serbii au introdus pre mireni in consistoriale loru bisericescă, — si că preotmea nostra cea mică se convinsese, cumca in sanatele bisericescă, foră mireni — este data preda arbitriului episcopalui, credem că — cauza va luă alta faca.)

2. In anul 1872, la sinodulu diecesanu din Caransebesiu, facendu-se propunere in conferintă pentru luarea scărilelor de sub inspectiunea protopopiloru, — cine a fostu erăsi de cătu Babesiu, carele a aperatu influența clerului in scările noastre, socotindu — firesc, că astfelui mai bine si vor fi pastrandu caracterul loru confesionalu si naționalu, si mai bine vor fi scutite de molochulu magiaru ce tinde a ni le inghitii. —

Dar facia cu personă dlu episcopu Popasu si a secretariului Bartolomeiu — nu ore eră Babesiu si arestă totu de ună cea mai mare moderare si crutiare, si a nume:

3. In congresulu de la Sibiu din 1868, candu ablegatii diecesei Caransebesiuului insotiti si de ablegatii celoralte diecese pretindau cu intetire, ca plansorile loru pentru foră de legile dlu eppu si ale secretariului seu, să se substănu si desbută publice in congressu, — chiar Babesiu, intovaritusu cu mai alte autorități congresuale, s'a pusul medilou si a aplicat pre acel deputat, se convioșca la o complanare privata in curtea si sub presidiul Metropolitului! Dar la acea complanare, in fața Metro-politului, a episcopului Aradului, a mai multor notabilități ardeleni si a tuturor deputatilor diecesei de Caransebesiu, dlu episcopu precunoscându gresielele comise in diocesa, a primitu condamnă de a delatură in scurtu timpu pre secretariulu seu Bartolomeiu, — cesa ce ina nu s'a implinitu! Apoi

4. La sinodulu diecesanu din 1870, in conferintă pretindindu-se era delaturare se-cretariului Bartolomeiu, in intlesulu condiționei de complanare din Sibiu, — cine a fostu de cătu Babesiu, carele a disu ca să-lu iasămu, căci — dora se va fi saturat si se va indepta!

Inca multe altele pentru scutirea si interesele preotmei a facutu Babesiu; dar se vedea că dlu secretariu si cărmă nostra bisericescă iau nemeritata resplata. Asiă-ti trebuie tie Babesiu!

Ce se atinge de escomunicarea cu care se amenintă, acăta nici că merita a se bagă in séma; căci acăta prin peccatele amenintătorilor a devenitu ridiculosa pentru omeni de stepti si de oménia.

Din tôte acestea, si pana la alta ocazie, provocăm să judece onoratul publicu român in noua noa de o parte, si intra dlu secretariu si demnii sei conspeculanti!

Sim. Mangiuca, mp. Traianu Mieseu, mp.

Varietati.

(„Economulu,”) Organu periodieci pentru toti ramii de economia, industria si comerciu. Sub acăta numire cu anulu nou a inceputu să apara in Blasius o fóia, ca carea de multu se astăptă in clasele poporului, a cărei necesitate abia este sătu, ba chiar casa, care să n'o semta pre tota diu'a. Acăta fóia, alu cărei I. numeru ni jace pre măsa, după acesta judecan-d'o, are să corespunda cătu de bine titlului seu si chiamări sale. Cuprinde in acestu nru ca de introducere, unu apel, o voce forte caldurăsa intra *fratii agricultori*, intru care ni spune, că are să desbată „intr'unu moduri rationalu,” *agricultură, silvicultură, pomeritulu, viniferitulu, economia de casa, stuvaritulu, cultivarea vermilor de matasa, animalelor de casa, legumeritulu si cultivarea florilor*; — mai departe cuprinde: „*Lucrările economice in ianuarie*;” — „*Cum se se ară?*” — „*Cel mai bunu midilociu contra tecuciunelui in granu;*” — „*Causă a se cetelor dese;*” — „*Folosulu paserilor din punctu de vedere economic;*” — „*Contra aprindării de plumanii la cali;*” — „*Varietati*” si — „*Pretiul productelor.*”

(„Posta Brailei,”) este titlulu unei noue gazete septembrale, alu cărei I. nr. ni jace pre măsa, care gazeta apara in tipografă bulgara-româna din Braila, sub redactiunea dlu E. Petrescu si costă 12 lei noi po anu. In prevenirea sa ni spua că se va interesa si de „*fratii Romani de peste Carpati*”, adeca de noi cesti din Austro-Ungaria. Observandu că are să fie liberal si naționale, o salutămu cu amoro in concertul nostru publicistic!

(„Insusire si repetire de interpolatiune.) Mai multi dd. invetatori din locurile montane in Carasiu, ni tramerisă dechiaratii, cumca si din a loru parte si insusiescu si repetiesc interpolatiunea ce in nrnlu 94 alu fóiei noastre de anul trecutu s'a adresatu domnilor din Oravita cari au fostu insarcinati din partea sinaldului episcopal de la Caransebesiu, ca se regulidie cu Domnul societatii drumurilor de feru interesale scărilelor noastre din comunitate. Este cererea comună, ca se dă respunză la muritorii si francoi; căci unde-va treba se fia vr'o zăpacela la mediulocu, carea trebuie cunoscuta si delaturata!

Va apară de duoue ori la luna si comuni, pe anulu intregu, 2 fl. pe diumată, 1 fl. pe unu patrariu. Deceai ni-ar fi misu a sprină d'orintia la acăta adabile intreprindere, apoi ar fi ca adopte o ortografa — pentru poporul carei este destinat acăta organ. Proprietariu, editoriu si redactore reprezentatorii este cunoscutul nostru literar Stefanu Popu. Salutămu si recomandămu din tota inimă in treprinderea dlu redactorei stringemu fratiesc in chorulu literaturei noastre periodice.

(Imperat'sa Domna, admira costumurilor române.) Noi la ronda din Caransebesiu, facandu a fostu vorbă de espusetiunea unu sale din Viena, am spusu că — români, in rea loru apeasta si ticalosă de astădă, nu se interesa de pară domnilor; am spusace că, vediendu domnii acăta, au tra pre Xantus prin tiéra, să caute si să cumple obiecte frumosă de la români, pentru dă plini lacuna, provenita din superarea românilor, in espusetiune. Xantus — a adunat upe, multe si frumosă, pre bani, si de 3 si mai tôte obiectele, de pre la tôte naționale adunate, se astă aici in Pesta espus in calitatele publice de „Kötelek”, si — in lume merge de le admira, si foile laudă si vertosu lucrurile facute de tinerancete naționale, vestimentele de lucru fameesco. Aleieri, cum ni spunu foile ungurescă, Maiestas Sa Imperat'sa, cercetă acelle localități si se suprinsa de produsele de lucru a manelor române. A nume se amintesc de o camaria, nunat cu casuta, ca s'a cumpăratu de la o amita Florica Russu din partile Naseudului, MSa a datu de locu ordine, ca si pré sămă se căsige asemenea obiecte de lucru!

(Necrologu.) Èr a cadiutu in mormântul dintre mesnigii naționalisti ai noștrului, carele — in ingustă s'a sfără de actitate, ca simplu invetatoriu de satu, nainte diumatate de secolu si-a inceputu, si de atunci merseu si-a continuat activitatea sa națională, scriindu si propagandu versuri si invetatori morale si naționale, — este vorbă de cunoscutul Moise Bota, carele dominează trei in 7/19 ianuarie, in etate de 84 de ani, de la bătinuinea betranetilor a reposat intru Doamna in Boia de Crisul, și luni fuse petrecut pentru eterna odihna, intru același cimitir unde jacă si remasietele pămentesc ale lui nostru național Avramu Jancu. — În postul acu Mo